

A fost odată și va fi...

Când boala este foarte lungă, moartea deschide ușa stingher, fără izbitoră, într-o disonanță aproape previzibilă. **Ea** a pătruns spre Ileana Predescu cu un soi de spaimă, de rușine, de tentație a renunțării. N-ar fi avut decât a se întoarce încă o dată pe călcâie, ascunzându-se prin preajmă spre a-și împlini, cândva, „cu cinste“, tainica misie prin care **ea**, moartea, și-a asigurat eternitatea pe acest pământ. Eternitate care pentru ceilalți începe doar dincolo de **ea** și, obligatoriu, în altă parte decât pe pământ. Dar n-a renunțat. Și-a făcut treaba până la capăt, asigurându-și cine știe ce triumfuri de final secular, pentru meritul de a nu fi lăsat să treacă în alt mileniu ființe stelare, unice, extrasistemice.

Ileana Predescu, cum bine se știe, n-a semănat cu nimic. A fost o singularitate frumoasă și intangibilă. Nu i s-ar potrivi nici una dintre definițiile artistului și nici una dintre definițiile omului. A contrazis, de-a lungul vieții ei, mai vrând, mai nevrând, tot ceea ce se știe bine, se cunoaște definitiv, se prevede cât de cât, se intuiește, se măsoară, se clasifică, se etichetează. Ileana Predescu a fost un șirag prețios de inefabile structuri a căror formulă n-ar fi putut fi desfăcută în nici un laborator din lume, nici măcar într-unul SF.

„Dacă ajung până la teatru, pe scenă mă ține Dumnezeu” – spunea Ileana în ultimii ani, de câte ori pleca de acasă spre una sau alta din reprezentațiile în care juca. Se simțea susținută de divinitate în timp ce servea arta. Un text literar, o traducere, o concepție regizorală, o gândire plastică, o întrupare actoricească erau pentru Ileana Predescu mijloace de expresie divină, felul în care dumnezeirea are ceva anume de spus prin intermediul artiștilor slujitori. „Mă doare..., mă doare organic costumul ăsta. Sunt bolnavă, nu mă pot controla, dragă, țip, gem, mă doare. Nu, nu, nu, nici vorbă, nu știi ce spun. Nimeni n-are cum să știe ce spun.” Ileana avea un metabolism secundar al costumului, parcă mai agresiv decât al propriei sale epiderme. I s-a întâmplat, destăinuia ea, să aibă revelația unui rol din momentul în care a îmbrăcat costumul. Plastica personajului pe care îl întrupea trebuia să fie admisă de Ileana Predescu așa cum mamele își admit pruncii nou-născuți, la prima privire. Din punctul de vedere al Ilenei Predescu, veșmântul personajului nu putea admite variante, tot așa cum pruncul e unic dat al creatorului, drept pentru care se impunea cu strictețe testul „pielii în care carnea și spiritul se mișcă”. Poate pentru că trupul și spiritul Ilenei Predescu vorbeau un limbaj aparte, nefiresc. O muzică interioară atavică – probabil –, de trib felin care cheamă unduios și magic privirile leului sau ale vulturului, o mișcau pe Ileana altfel decât învățase la lecțiile de gimnastică pe care le iubise și frecventase ritualic. O unduire senzuală atipică, părțile trupului, iată, se desfac cu eleganță, cu surprindere, uimindu-se una de cealaltă... ce-i cu brațul aici când torsul imprimase cu totul altă intenție?, de unde arcuirea gambei când capul și gâtul porniseră o cu totul altă atitudine, și-apoi privirea-laser, privirea-rug, privirea-fum, dimpreună cu glasul-miere sau glasul-ghilotină. o magie trăitoare Ileana, despre care nu știai ce-ți dă și ce-ți ia de la o clipă la alta. Și a mai ținut-o Dumnezeu pe scenă, pe scene, aproape și departe de casă, unde înflorea văzând

„lumea mare” în care încăpeau, în sfârșit, răsfățându-se, întrebările și răspunsurile ei mari și grele.

„De mult n-am mai făcut nici o trăsnaie, să știi că nu e bine. Mă sperie asta”. Râsul ei clocotitor, molipsitor, terapeutic era semnul binelui ce avea să urmeze. „Trăsnăile” ei, printr-o dulce superstiție, echivalau pentru Ileana cu starea de sănătate inatacabilă. Strașnic se bucura și greu își ascundea admirația de sine când, infantil-zănatecă, se trezea eroina vreunei întâmplări aproape de necrezut, o mică povestioară zâmbitoare, făcând cu ochiul. Spre Televiziune călătorea, în 331, așa de comod... și nu știa de ce. Îi era bine, se „lățise” pe scaun, își întinsese mâinile în bună relaxare, autobuzul mergea suficient de repede, spera să scape și de întârziere, nu i-ar fi plăcut. Se gândea la rol, se bucura că lucrează, că se vede cu colegii, o enervau operatorii care îi maltratau figura, în sfârșit, un domn select, select, ce mai, bine persoana, s-a întors domol spre ea, din stânga... hmm, nu-l observase până atunci, rostindu-i tandru: „Doamnă Predescu, am fost onorat să vă stau alături, dar... știți, eu cobor la prima..., vă supărați dacă luați brațul de pe umărul meu?” Firul telefonic s-a încrețit iremediabil de râsul nostru și al celor care, posibil, ne-or mai fi auzit. Gustul pentru voie-bună al Ilenei Predescu era opulent, rablaisian, robust.

„Încet, încet, fă-o să înțeleagă ce-i munca. Să iasă ceva din mâna ei, e esențial. Să se simtă importantă.” Ileana Predescu a avut o incontestabilă vocație pedagogică. Generațiile ce veneau din urmă au hrănit-o cu puritatea și vigoarea celei tinere care – din păcate –, pentru a ști mai mult, trebuia să se supună uzurii. Ileana Predescu a stăpânit un procedeu infailibil de a ataca – întru progres – tinerețea, fără a o îmbătrâni, ba dimpotrivă, lărgindu-i zâmbetul și colorându-i gustul de viață. Cei din preajma sa au fost atinși de suflul ei amulțestitor, ca de o părelinică briză despre care nu mai știi bine... când a fost, cum a fost. Rezultatul delicatului impact avea să se convertească însă în cristale, în prundiș, în stâncă. Cele două funii care au împletit-o pe Ileana, cea ezoterică și cea strivitor telurică, s-au răsucit într-o cosită de Cosânzeană surealistă, modernă, post-modernă.

„Degeaba. Noi vedem punctiform, în cel mai bun caz, linear. Ei văd de sus. Ei văd sincron, sintetic. Adică demiurgic. Despre asta-i vorba. Trebuie să accepți. De aia avem atâta nevoie de ei.” Era vorba despre bărbați. Artiști și ne-artiști. Regizori în special, dar nu numai. Bărbatul-om și bărbatul-generic aveau, pentru Ileana, funcția unui ceasornic universal, la care se raporta aproape dramatic... Și ei au iubit-o, de altfel.

Să se fi simțit condusă pe scenă și în viață. De o idee bună, uimitoare, măreață. De căldura și știința lui Rafael, de daimonul dirijorilor de la scenă. Să o fi așteptat o masă bună, ușoară dar surprinzătoare, și să clocească cu prea multe suflete deodată. Să-și fi pierdut cumpătul într-un parfum necunoscut, minute în șir, în căutarea delirului plăcerii. Să fi simțit forța **bărbatului** în preajmă-i sau undeva pe lume. Să fi știut un viitor generos pentru copii. Să fi aflat despre o cizmă nouă, cochetă și o hemo-leucogramă acceptabilă. Să se fi putut asigura o binecuvântată soartă pentru medici. Peste toate, se lasă solemn și simplu crucea pioasă din fiecare duminică dimineața, la biserica Olari. Și **totul**, doar atât, **totul**, pentru TEATRU.